

ДРУГИ ЖИВОТ АМАНЕТА

● Постоје све шансе да Задужбина великог хуманисте и добротинитеља Николе Спасића још постоји. Једна од задужбина, Градска болница на Звездари, саграђена далеке 1936. ове 1990. године има све шансе да се обнови из овог фонда.

Фонд чувеног српског хуманисте и добротинитеља Николе Спасића још постоји. Једна од задужбина, Градска болница на Звездари, саграђена далеке 1936. ове 1990. године има све шансе да се обнови из овог фонда.

Мало ко зна да се ова задужбина упркос томе што је била изузетно осиромашена одузимањем имовине, иако је она већ била народна, одржала до данас. Некада је то био Фонд са капиталом у европским размерама, далеко већи од славног Нобеловог фонда, а данас животари од кире је изнајмљујући половину својих просторија — оних које су јој још остале.

● Кирија као прилог

ЗАХВАЉУЈУЋИ занатлијама са Звездаре, једна од старих београдских општина, и идеји инж. Воје Серафимовића постоје велике шансе да задужбина поврати бар део сјаја и да поново почне да помаже осиромашњима, улаже у културу, образовање, привреду, као што је то некада чинила.

— Жеља је првобитно била да помогнемо да се опреми наша болница у којој смо се рађали, где се сви лечимо и где се наша деца рађају — каже инж. Воја Серафимовић. — Толико је осиромашила да болесници немају ни честите пижаме и кревете, а о опреми и да не говоримо. Остели смо то као нашу срамоту и тражили начин да понудимо средства за њено обнављање и да позовамо све којима је хуманост у срцу, да дају свој прилог за обнову болнице — колико могу. Тада смо открили да Фонд још постоји, да

НАКА СПАСИЋ

Жена Николе Спасића НАКА СПАСИЋ била је велики хуманиста и имала је велики утицај на свог мужа да сав свој капитал поклони на роду. Сама је волонтерски радила као болничарка у Балканском и Првом светском рату, а била је и заменик председнице Светске организације Црвеног крста, у време када је Еолонора Рузвелт била председник.

ЖИРО РАЧУН

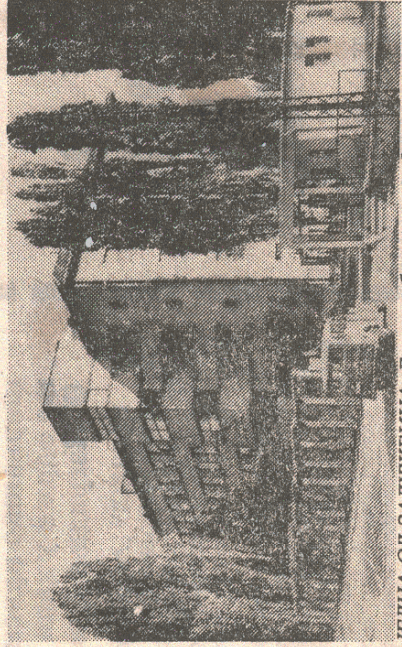
ЖИРО рачун Задужбине „Никола Спасић“ је 60811—620—16—315—53—1092 — Беобанка.

Ово је намењен отворен жиро рачун искључиво за обнову Градске болнице на Звездари.

бији кримљачари звона за цркве на Југу.

— Прва звона скривена у сену он је лично одвезао у Прилеп — каже Ђенић, млађи. — Цркве на Југу снабдевао је одеоном, опремом, новцем, а тестаментом је одредио и подизање звона за храм Светог Саве. Једном када буде саграђен.

Тај легат остаће неиспуњен, али тај дуг одужиће други Срби, Сентименталну везу са југом крнисао је изградњу болнице у Куманову, једне од три (Крупањ, Београд) које је оставио за лечење мање имућних Срба. У Књажевцу је између два рата на-

Једна од задужбина: Градска болница на Звездари

прављен Дом за изнемогле и болесне.

На Палилули у Београду сази-дан је павиљон за сиромашну децу, где су малишани добијали не само кров над главом већ комплетну бригу и негу.

Највеће злоче направио је у Кнез Михајловој улици 47 које би и данас доносило велике приходе. Реч је о целом кварту и тој улици између Улице која носи име овог хуманисте и следеће — 7. Јула. Ту је подигнуто одлуком Одбора у коме су седели виђенији људи, 14 станова и 38 дуана. Приход од тога даље је улагао у хуманитарне сврхе и наравно даље послове који би доносили нове количине новца.

Подигнута је и зграда и пасаж који из Кнез Михајлове број 19 изишао на Облићеву венчац.

— Никола Спасић је умро 1916. године и сво своје богатство, уз велики утицај супруге Наке, оставио је српству, да њиме управља Одбор како је изричито одредио „према духу вре-мена и потреба“ — каже Ђенић. — Тако је направљен и уметнички павиљон на Старом сајмишту где су организоване изложбе, разни курсеви образо-

вања младежи, а нарочито младих девојака.

За време Другог Балканског рата када због година није могао да учествује, закупио је од државе једну зграду у Кнез Михајловој опремио је као болницу, до-вео и плаћао лекаре за лечење рањеника, где је ипаче његова жена Нака радила као добровољна болничарка. Када је рат завршен све је поконио Граду Београду на утицајање.

Од свега, како тако само болнице служе народу. Све их треба обновити. Она у Крупању и не ради. Како рече Војин Ђенић има наде да све крене на боље, јер се променила клима у политици. Бар што се тиче болница. Нико не верује да се може вратити све што је узето. Били су покушаји враћања али без успеха. Један од највећих правних експерата, академик Милан Бартош, покушао је да сачува оно што је Академији завештано, међутим није успео.

— Било је такво време. Доматска свест и идеолошка искључивост нису се дале збунити. Било је важније порекло задужбина, него њихова наме-на...

ЗОРИЦА ТОМИЋ